

Ramar och principer för fördelning av stöd till idrotts-och motionsrörelsen

Nedan presenteras av Ålands Idrottsförbund (ÅI) föreslagna ramar och principer, indelade i **styrande**, **vägledande** och **övergångs**-ramar och principer

Ansvarsfördelningen ska ses som en **huvudprincip**, ett fundament som hela arbetsprocessen vilar på. Därefter presenteras de styrande ramarna och principerna, som ska ses som de mer grundläggande medan de efterkommande vägledande ramarna och principerna ska ge en mer detaljerad fingervisning om enskilda stödformer och/eller stöd till olika organisationstyper. Avslutningsvis behandlar övergångs ramarna principerna hur det nya stödsystemet ska implementeras och vad som sker om anslaget till idrotts- och motionsrörelsen minskar.

En kortare förklaring i *kursiv stil* efter ramen och principen finns i vissa fall med syfte att öka förståelsen för varför den finns och vad dess syfte är.

Definition av föreslagna stödformer

Organisationsstöd kan beskrivas som ett generellt stöd där stödet inte avgränsas till särskilda verksamheter, utan det finns en hög grad av frihet i användandet av stödet (kan t.ex. användas till administrativa kostnader). Denna form av stöd kräver lägst grad av redovisning. Ett grundstöd för att organisationen finns.

Verksamhetsstöd kan definieras som ett riktat stöd till en viss eller till flera angivna verksamheter som föreningen bedriver och kan ha flera olika slags syften och mål beroende på ändamål och typ av mottagare. Mer styrning i användandet av stödet än för organisationsstöd och högre krav på redovisning.

Projektstöd är en stödform som är tidsbegränsad till naturen och som kan vara bra då innovation och nytänkande måste till och något nytt ska sjasättas. Kan handla om satsningar på särskilda målgrupper eller områden. Hög grad av styrning på vad pengarna får användas till samt höga krav på redovisning. Investeringsstöd för anläggningar och redskap går under projektstöd.

Uppdragsersättning är att betrakta som ersättning för ett visst uppdrag. Kan ges till en organisation som har en särskild roll inom idrotts- och motionsrörelsen. Stödet regleras genom ett avtal mellan ÅI och mottagaren av uppdragsersättning

Huvudprincip

- 1. Ålands Idrotts förbundsstyrelse ges uppdraget att utforma och fastställa regelverk för de olika stödformerna.** Förbundsstyrelsen får utforma och fastställa regelverk inklusive slutgiltiga villkor, kriterier, parametrar och nivåer av stödet utifrån ramarna och principerna.

Ålands Idrottsförbund (ÅI) har från landskapsregering fått stora möjligheter att själva utforma stödsystemet på det sätt som bäst uppfyller landskapets syften och mål med stödet till idrotts- och motionsrörelsen. Detta innebär att stöden i olika stor utsträckning kan förändras av

rörelsen själv. För att argumentera för detta även i framtiden krävs att idrotts- och motionsrörelsen tar ansvar för en optimal utformning av stödets fördelning, inom ramen för idrottspolitikens syften. Detta är en balansgång, frihet under ansvar, att kunna besluta om tilldelade medel och samtidigt vara lyhörda för politiska signaler.

Ett sätt att möjliggöra denna balansgång är följande ansvarsfördelning: Idrottstinget (medlemsorganisationerna på årsmötet) beslutar om de övergripande ramarna och principerna medan medlemsorganisationerna som bidragsmottagare inte är direkt involverade i de detaljerade bidragsbesluten (det ekonomiska).

Konkret innebär detta att medlemmarna ger förbundsstyrelsen ett förtroende att fatta de detaljerade bidragsbesluten.

Styrande ramar och principer

2. Villkoren för medlemskap och ekonomiskt stöd ska skilja sig åt.

Medlemskap ger per automatik inte ekonomiskt stöd. Fullgörande av ytterligare villkor krävs.

Det ska finnas en annan nytta med medlemskap än enbart ekonomisk. T.ex. möjlighet att ta del av utbildningar och andra stödfunktioner som förbundet erbjuder. Medlemskap kan vara en möjlighet att få den hjälp som behövs för att framöver uppnå villkoren för ekonomiskt stöd.

3. Kraven för ekonomiskt stöd är hårdare än för medlemskapet.

Det skall vara lättare att vara medlem än att få ekonomiskt stöd. Kraven kan vara på redovisning, beskrivning av verksamhet etc.

4. Stöd som erhålls genom Ål kan ej fördelas vidare utan används till den sökande organisationens verksamhet.

Ål har genom förordning fått behörighet av Landskapsregeringen att fördela stöd till den föreningsdrivna idrotts- och motionsrörelsen. För att alla organisationer skall behandlas lika behöver denna princip efterlevas.

Möjliggör en bättre styrning och uppföljning av hur PAF-medlen till idrotts- och motionsrörelsen används då "leden" är kortare. Innebär enhetliga villkor för användning av stöd och krav på redovisning för medlemsorganisationerna då alla ansökningar behandlas av samma instans.

5. Stöden ska bygga på långsiktighet vad beträffar syfte, regelverk och nivåer.

Efter övergångsperioden kan det beträffande vissa stödformer tas tvååriga beslut.

Målet är att ge medlemsorganisationerna stabilare verksamhetsförutsättningar, med förbehåll för att besluten för år två är preliminära då besluten från Landskasregeringen om anslaget till idrotts- och motionsrörelsen är ettåriga. De stödformer som baserar sig på mer föränderliga parametrar, t.ex. redovisning av aktiviteter, kan behållas ettåriga.

6. Eventuella nya stöd ska införas i enlighet med de beslutade ramarna och principerna om inte annat beslutats om politiskt.

Om nya, för specifika ändamål öronmärkta pengar, tillförs från landskapsregeringen är det angeläget att de aktuella ramarna och principerna får styra hur stödet ska hanteras.

Syftet är att göra stödsystemet mer enhetligt och förutsägbart.

7. Regelverket för stöd ska bekräftas av förbundsstyrelsen vartannat år.

Ser till att ärendet finns uppe på agendan oavsett om förändring behövs eller ej.

8. Specificering av de tvingande kraven för finansiering till idrott och motion ska ske och regelbunden uppföljning ska genomföras.

Syftar till att göra det ännu tydligare för medlemsorganisationerna vad som förväntas av dem. De grundläggande kraven som bör uppfyllas är förutsättningarna för att kunna erhålla PAF-stöd och de stadgemässiga kraven för medlemskap i Ål. I regelverket kan införas andra tvingande krav. Vissa tvingande krav kan vara kopplade enbart till vissa stödtyper. Genom tydlighet, uppföljning och feedback ges organisationerna möjlighet att agera.

9. Medlemsorganisationer som inte uppfyller de tvingande kraven för finansiering till idrott och motion ska inte erhålla något ekonomiskt stöd.

10. En förutsättning för ekonomiskt stöd är att stödmottagaren ska presentera en plan för sin verksamhet.

11. Idrottstinget år 2025 ska behandla de ramar och principer om ekonomiskt stöd som beslutades om år 2021 och vid behov föreslå uppdaterade ramar och principer.

Ger medlemsorganisationerna möjlighet till input om ramar och principer som ska gälla efter år 2025. Försäkrar att systemet inte blir statiskt.

Vägledande ramar och principer

12. Alla stöd som finns eller införs ska benämnas i enlighet med beslutad systematik.

Förslagsvis utgår man från stödformerna **organisationsstöd**, **verksamhetsstöd**, **projektstöd** och **uppdragsersättning**.

Grunddefinition av de olika stödformerna klargör vilken kravnivå stödet som införs ska ha.

13. Det ska finnas ett tydligt syfte med stöden som pekar mot ett eller flera av för idrotten viktiga områden. Hur stödet fördelas och räknas ut ska gå att koppla till ändamålet.

Om exempelvis stödet är avsett för barn- och ungdomsidrott, ska stödet räknas ut på basen av kriterier och parametrar kopplade till barn- och ungdomsidrotten.

14. Verksamhetsstöd och projektstöd ska villkoras för användandet i enlighet med stödens ändamål.

Hur stöden får användas och när de kan sökas ska framgå av regelverk och riktlinjer för stöden.

15. Både föreningar och förbund kan erhålla organisations-, verksamhets- och projektstöd. Föreningar och förbund, liksom associerade medlemmar, kan under särskilda förutsättningar även erhålla uppdragsersättning. Syftet med stöden och villkoren för användande kan dock skilja sig åt beroende på organisationsform (förening/förbund).

Berättar vilken organisationsform kan få vilka stödtyper. Förtydligar att alla föreningar har samma möjligheter att erhålla stöd, liksom alla förbund har samma möjligheter att erhålla stöd utifrån det beslutade ramverket.

16. Föreningar bör sammantaget erhålla en klart större andel av det fördelbara anslaget än förbunden.

Berättar att pengarna i större utsträckning ska ut till idrott och motion på gräsrotsnivå.

17. Verksamhetsstöd införs för fyra olika områden; barn- och ungdomsidrott, vuxenidrott, elitidrott och paraidrott.

Utvidgar och moderniserar nuvarande användningsområden. Syftet är att stöda idrott och motion i förening genom hela livet.

18. Verksamhetsstödet ska växa på bekostnad av organisationsstödet.

Det tidigare benämnda "basbeloppet" blir hädanefter ett organisationsstöd. I praktiken innebär detta alltså att verksamhetsstödet skall växa på bekostnad av basbeloppet.

En större del av stödet än tidigare ska styras mot särskilda ändamål genom tydligare användningsvillkor och uppföljning, för att utveckla idrotts- och motionsrörelsen.

19. Största andelen av det totala verksamhetsstödet ska fördelas till barn- och ungdomsidrott.

En idrottspolitiskt och medlemsförankrad princip som tillämpas även i nuvarande system.

20. Ungdomsidrott ska värderas högre än barnidrott.

För att stimulera verksamhet för ungdomar ges ett högre aktivitetsstöd och/eller riktat projektstöd till dessa målgrupper. Aktivitet för ungdomar kostar mer än barnaktiviteter.

Även detta är en idrottspolitiskt och medlemsförankrad princip som tillämpas i nuvarande system.

21. Alla föreningar som har dokumenterad regelbunden barn- och ungdomsverksamhet, oavsett aktivitetsform, ska ges möjlighet att erhålla stöd.

Om en förening kan redovisa att den har regelbunden verksamhet för barn och/eller ungdomar ska föreningen kunna få ett ekonomiskt stöd för detta utan att behöva redovisa samtliga aktiviteter.

Innebär i praktiken att "grundstöd" för barn- och ungdomsverksamheten kan fås även i verksamhetsformer där "traditionell" redovisning kan vara utmanande pga verksamhetens natur, säsongsberoende eller dyl.

22. Fler individer som idrottar ska vara viktigare än antalet aktiviteter som genomförs.

Det ska vara mer värt att få tio nya individer att idrotta regelbundet än att tio som redan idrottar gör det ytterligare en gång i veckan.

23. Organisation som genomför uppdrag för hela eller stora delar av idrotts- och motionsrörelsen kan beviljas uppdragsersättning.

T.ex. Åland Island Games Association (ÅIGA) kan få ersättning för uppdraget att sköta Ålands deltagande i Öspelen.

24. Projektstöd ska finnas för att utveckla idrotts- och motionsrörelsen i önskad riktning.

Möjliggör utveckling av verksamheter och eventuell styrning mot viktiga eller nya fokusområden och utgör också en möjlighet att verkställa möjliga idrottspolitiskt styrda önskemål.

25. Förbundsstyrelsen beslutar vartannat år om vilka projektstöd som prioriteras. Detta sker i enlighet med de av idrottstinget beslutade verksamhetsinriktningarna (fokusområdena).

Innebär att utvecklingsområden för idrotts- och motionsrörelsen bör identifieras och fastställas på Idrottstinget. Utifrån de fastslagna utvecklingsområdena kan förbundsstyrelsen sedan besluta om projektmedel kan vara ett sätt att styra utvecklingen.

26. I de fall beräkningsparametrar används ska parametrar som direkt kan hänföras till stödets ändamål dominera utfallet.

Om exempelvis stödet är avsett för barn- och ungdomsidrott, ska kriterier och parametrar kopplade till barn och ungdomsidrott dominera utfallet.

27. I de fall beräkningsparametrar används ska intervall (gafflar) användas före exakta tal.

Syftar till att öka stabiliteten. Stöd ska inte öka/minska bara för att antalet aktiva höjs/sänks med några få.

Gör stöden stabilare och lättare att förutspå.

28. Delar av verksamhetsstödet ska fördelas utifrån framåtsyftande parametrar.

Stöd ska inte enbart bygga på historik utan även på ambition och vilja.

Utvecklingsplaner ska värderas som en del av beslutsunderlaget och utgöra en del av stödet. På detta sätt kan organisationen få stöd för visioner och utveckling av verksamheten.

29. Förbundsstyrelsen ska med två års intervall tillsammans med medlemsorganisationer utvärdera regelverk, ramar och principer.

Betonar att Ål ska utvärdera systemet och samtidigt begära feedback från medlemsorganisationerna kring hur det ekonomiska stödet fungerar och hur det kan förbättras.

Övergångs ramar och principer

30. Fördelning av pengar för år 2022 och år 2023 utgör en övergångsperiod till det nya stödsystemet.

Under övergångsperioden fattas ettåriga beslut om alla stödformer. För verksamhet år 2024 kan tvååriga beslut tas för vissa stödtyper.

Beskriver hur det nya stödsystemet ska implementeras. Ettåriga beslut under övergången ger större flexibilitet i förändringsprocessen.

31. Medlemsförening får för verksamhet år 2022 minst 90% av det matematiska stöd de erhöll sammanlagt från Ål och eventuell till Ål ansluten takorganisation för verksamhet i genomsnitt under åren 2019-2021, med reservation för att det fördelbara anslaget tillåter detta. För verksamhet år 2023 tillämpas det nya stödsystemet delvis. En utjämning görs så att stödet år 2023 minst landar på ett belopp mellan vad föreningen erhöll för verksamhet år 2022 och vad den skulle erhålla enligt det nya stödsystemet år 2023.

Till det matematiska stödet från Ål räknas summan av basbelopp och riktade medel (ej eventuella specialstöd, t.ex. stöd med anledning av coronapandemin). Vid sänkt fördelbart anslag totalt ska en sänkning drabba alla stödmottagare procentuellt lika.

Detta är en säkerhetsbuffert för föreningar med syfte att möjliggöra en anpassning av verksamheten till de nya förutsättningarna. Målet är inte att alla organisationers stöd minskar utan stöd ska också kunna öka.

- 32. Medlemsförbund får för verksamhet år 2022 minst 90% matematiska stöd de erhöll för förbundets egen verksamhet i genomsnitt under år 2019- 2021, med reservation för att det fördelbara anslaget tillåter detta. För verksamhet år 2023 tillämpas de nya stödsystemet delvis. En utjämning görs så att stödet år 2023 minst landar på ett belopp mellan vad förbundet erhöll för verksamhet år 2022 och vad det skulle erhålla enligt det nya stödsystemet år 2023. Till det matematiska stödet för ett förbunds egen verksamhet räknas alltså inte pengar som förbundet i form av ekonomiskt stöd fördelat vidare till sina medlemsföreningar. Vid sänkt fördelbart anslag totalt ska en sänkning drabba alla stödmottagare procentuellt lika.**

Detta är en säkerhetsbuffert för förbunden med syfte att möjliggöra en anpassning av verksamheten till de nya förutsättningarna. Målet är inte att alla organisationers stöd minskar utan ska också kunna öka.

- 33. I fördelning för år 2024 ska det nya stödsystemet gälla fullt ut.**

Från 2023, dvs vid fördelning av stöd för år 2024, gäller det nya regelverket fullt ut och övergångsprinciperna faller.